

א. ואלה דעות מפורשים אחדים בענין מחלקת קרה ועדתו ומטרתם שאליה טאמו רש"י א" ד"ה ויקה קרה; ד"ה ודתן ואבירם; ג' ד"ה כלם קדושים; ד"ה ומדוע התנשא.

ראב"ע א ד"ה ויקה קרה החל מן "ואמר ר' אברהם כי זה הדבר היה במדבר סיני" רמב"ן א " כלם קדושים; ד"ה ומדוע התנשא.

עקדת יצחק: היה רע בעיניהם, מה שיראה להם משה ואהרן, שהם מסתדלים אחרי הסדרה והכבוד מעצמם, ואמר, כי האנשים המעולים היוטבים בחוץ המדינה ההסדרה, אשר יושביה צדיקים שמהנהגים בשכל ישר בכל מעשיהם, אין להם להסתדל ברדיפת אחרי הכבוד, כי ודאי, אם יאור להם הכבוד, לא ימנעוהו מהם אנשי המדינה הישרים, אבל בהתן, המה יבחרו בהם וינשאום. וזהו אמרו: "רב לכם, שאתם יושבים בחוץ עדה שכלם קדושים וישרים, בלתי מונעים הסוב מבעליו (=מזה, שלו יאור הכבוד) וגם כי בתוכם ה' והוא מנהיגם, אם כן מדוע התנשא על קהל ה', כלומר תבקשו אתם להתנשאות והסתדלו ותרדפו להשיגה.

סד"ל קרה ועדתו טעו טעות גדולה מהמת הרגלם בין המצרים עובדי האלילים, ולמדו מהם דעות נפסדות בענין האלוהות וההסנחה. כי היו מאמינים שהאל ע"י עבודת מיוחדת הוא כורה ברית עם כוהניו וחכמיו היודעים דרכי עבודתו ועושה להם רצונם. והנה האמינו, כי משה פועל גבורות בכח האל, אבל האמינו ג"כ שהאל מתפתח וטומע למטה בעשותו לפניו העבודות הרצויות לו; וא"כ עכטו אחרי שהוקם השטחן ונודעו משפטי הקרבנות ודרכי העבודה הרצויים לפני ה', יוכל כל אדם להיות כהן ונביא מבלעדי אהרן ומשה; והנה קרה היה מתנשא לאמר אני אחיה כהן ונביא - וזה יענני בנשים אחרי אשר אעבוד עבודתו כמצווה מפי... ומשה ראה כונתו ואמר להם: קחו לכם מתות, ותראו אם העבודה והקשרה היא מקובלת לפניו כצד עצמה, יהיה המקטיר מי שיהיה, או אם רצון האל הוא שיהיה המקטיר איש מיו-הד, הנבחר והתביב לו.

ר' ט.ר. הירש: כל העדה כולם... זו היתה דעתם: כל אחד מסיים רבוא קדוש וקרוב לה', ולכן אין צורך בכהן, שיקריב עבורו קרבנו כבטנן להקדבת דעיונותיו ודעותיו, ולכל טעים הרבוא ולא לאחד מהם הובטח "וסכנתי בתוכם", ולכן אין צורך לה' בנביא, טעל ידו ישלח דברו לטעים הרבוא. כלם קדושים לה', והוא קרוב לכלם ואין צורך במשה ובאהרן, אשר כל פעמים-התנשאות מיוסדה על סקר, יתר על כן: אם יש צורך - למען קרבת ה' לעמו - ביחידים העומדים בראש הצבור, למה יהיו אלה דוקא משה ואהרן, מדוע לא יבחר העם מקרבו את העומדים בראשו, מה מזכה את אהרן ומשה להתיצב בעצמם בראש העם?

1. סדר את הדעות הנ"ל לקבוצות והסכר את ההבדל העקרוני טביניהם?
  2. במה נוטה בעל עקדת יצחק בפרושו לפסוק ג' מפסס הכתוב?
  3. במה רואה סד"ל את השפעת המצרים על קרה ועדתו? מה היא חולסת הפיסתו?
- ג. דבים מקשים: אם היתה סבה המחלקת שנוטלה העבודה מן הבכורות ונתנה ללוויים ושנתנה הכהונה לאהרן ולבניו, מדוע זה לא התקוממו מיד אחרי. שנבחרו הלויים תחת הבכורות ובמה היה דוקא רגע זה אחרי שליחת המרגלים מתאים מבחינה פסיכר-לוגית להתקוממות זו?

הענה בתשובתך בדברי הרמב"ן א' ד"ה ויקה קרה החל מן "ואמר ר' אברהם" ויקה קרה תנחומא ב... קסץ קרה ואמר למשה: "סליח סכלה חכלה, מה היא סתהא פסורה מן הציות?" א"ל משה: "הייבה בצציתו" א"ל קרה: "סליח סכולה צצית אינה פוסרת עצמה, וארבעה חוסיין פוסדיין אותה???" בית מלא ספרים, מהו שיהא פסוד מן המזוזה? א"ל משה: הייב במזוזה". א"ל קרה: "כל התורה כולה, רע"ה פרטיות טייס-בה, כולן אין פוסרות את הבית - וסתי פרטיות שנמזוזה פוסרות את הבית??". דברים אלה לא נצטוית עליהם! מלבד אתה בודאן!

1. מה ראו חז"ל לסיים דוקא סאלח זו במי קרה, במה היא סתאימה להיות הפוסחת במחלקת זו?
2. מדוע הסמיט רש"י בהביאו דברי חז"ל אלה את הסאלה הסניה (בית מלא ספרים) והסתמק רק בשאלה הראטונה?

ד. סאלות סגנון:
1. למה נאמר (א) ויקה בלסון יחיד ונאמר (ב) ויקומו בלסון דביים?
2. בעל צידה לדרך מקשה: למה לא אמר בראש חפ' "ואנטיים מבני ישראל המטיים ומתאים" ואחריו היה לו לומר: "ויקומו לפני משה". ולמה זה הכניס חנטוא בחוץ הנוטא?

3. למה לא נאמר (ג) "כל העדה כולה קדושה" ועבר לדבר בלסון דביים "כלם...?" יש לשלח השובות (וגם סאלות) לנחמה ליבוביץ ירוסלים קרית משה

" הזמנות השלומים וכדומה ליעקב אשכנזי, ירוסלים ר' אוסיסקין 48